

بسمه تعالی

قانون تامین اجتماعی

• تعاریف - کلیات

ماده 1- به منظور اجرا و تعمیم و گسترش انواع بیمه های اجتماعی و استقرار نظام هماهنگ و متناسب با برنامه ای تامین اجتماعی سازمان تامین اجتماعی که در این قانون تسازمان ت نامیده می شود تشکیل می گردد.

ماده 2- تعاریف :

1- بیمه شده شخصی است که راسات مشمول مقررات تامین اجتماعی بوده و با پرداخت مبالغی به عنوان حق بیمه حق استفاده از مزایای مقرر در این قانون را دارد.

2- خانواده بیمه شده شخص یا اشخاصی هستند که به تبع بیمه شده از مزایای موضوع این قانون استفاده می کنند.

3- کارگاه محلی است که بیمه شده به دستور کارفرما یا نماینده او در آنجا کار می کند.

4- کارفرما شخص حقیقی یا حقوقی است که بیمه شده به دستور یا به حساب او کار می کند. کلیه کسانی که به عنوان مدیر یا مسئول عهده دار اداره کارگاه هستند نماینده کارفرما محسوب می شوند و کارفرما مسئول انجام کلیه تعهداتی است که نمایندگان مزبور در قبال بیمه شده به عهده می گیرند.

5- مزد یا حقوق یا کارمزد در این قانون شامل هر گونه وجوه و مزایای نقدی یا غیر نقدی مستمر است که در مقابل کار به بیمه شده داده می شود.

6- حق بیمه عبارت از وجوهی است که به حکم این قانون و برای استفاده از مزایای موضوع آن به سازمان پرداخت می گردد.

7- بیماری، وضع غیر عادی جسمی یا روحی است که انجام خدمات درمانی را ایجاب می کند یا موجب عدم توانایی موقت اشتغال به کار می شود یا اینکه موجب هر دو در آن واحد می گردد.

8- حادثه از لحاظ این قانون اتفاقی پیش بینی نشده که تحت تاثیر عامل یا عوامل خارجی در اثر عمل یا اتفاق ناگهانی رخ می دهد و موجب صدماتی بر جسم یا روان بیمه شده می گردد.

9- غرامت دستمزد بوجوهی اطلاق می شود که در ایام بارداری بیماری و عدم توانایی موقت، اشتغال به کار و عدم دریافت مزد یا حقوق به حکم این قانون به جای مزد یا حقوق به بیمه شده پرداخت می شود.

10- وسایل کمکی پزشکی (پروتزواتر) وسایل هستند که به منظور اعاده سلامت یا برای جبران نقص جسمانی یا تقویت یکی از حواس به کار می روند.

11- کمک ازدواج مبلغی است که طبق شرایط خاصی برای جبران هزینه های ناشی از ازدواج به بیمه شده پرداخت می گردد.

12- کمک عائله مندی مبلغی است که طبق شرایط خاص در مقابل عائله مندی توسط کارفرما به بیمه شده پرداخت می شود.

- 13- از کارافتادگی کلی عبارت است از کاهش قدرت کار بیمه شده به نحوی که نتواند با اشتغال به کار سابق یا کار دیگری بیش از (3)/(1) از درآمد قبلی خود را به دست آورد.
- 14- از کارافتادگی جزئی عبارت است از کاهش قدرت کار بیمه شده به نحوی که با اشتغال به کار سابق یا کار دیگر فقط قسمتی از درآمد خود را به دست آورد.
- 15- بازنشستگی عبارت است از عدم اشتغال بیمه شده به کار به سبب رسیدن به سن بازنشستگی مقرر در این قانون .
- 16- مستمری عبارت از وجهی است که طبق شرایط مقرر در این قانون به منظور جبران قطع تمام یا قسمتی از درآمد به بیمه شده و در صورت فوت او برای تامین معیشت بازماندگان وی به آنان پرداخت می شود.
- 17- غرامت مقطوع نقص عضو مبلغی است که به طور یکجا برای جبران نقص عضو با جبران تقلیل درآمد بیمه شده به شخص او داده می شود.
- 18- کمک کفن و دفن مبلغ مقطوعی است که به منظور تامین هزینه های مربوط به کفن و دفن بیمه شده در مواردی که خانواده او این امر را به عهده می گیرند پرداخت می گردد.

ماده 3- تامین اجتماعی موضوع این قانون شامل موارد زیر می باشد:

الف - حوادث و بیماریها.

ب - بارداری .

ج - غرامت دستمزد.

د - از کارافتادگی .

ه - بازنشستگی .

و - مرگ .

تبصره - مشمولین این قانون از کمکهای ازدواج و عائله مندی طبق مقررات مربوط برخوردار خواهند شد.

ماده 4- مشمولین این قانون عبارتند از:

الف - افرادی که به هر عنوان در مقابل دریافت مزد یا حقوق کار

می کنند.

ب - صاحبان حرف و مشاغل آزاد.

ج - دریافت کنندگان مستمریهای بازنشستگی ، از کارافتادگی و فوت .

تبصره 1- مستخدمین وزارتخانه ها و موسسات و شرکتهای دولتی و مستخدمین موسسات وابسته به دولت که طبق قوانین مربوط به نحوی از انحا از موارد مذکور در ماده سه این قانون بهره مند می باشند و در سایر مواردی که قوانین خاص برای آنها وجود ندارد طبق آیین نامه ای که به پیشنهاد وزارت رفاه اجتماعی و تایید سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب هیات وزیران خواهد رسید تابع مقررات این قانون خواهند بود.

تبصره 2- مشمولین قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی و افزارمندان مشمول قانون تعاون و بیمه بازنشستگی افزارمندان ارتش از شمول این قانون خارج بوده و تابع قانون و مقررات خاص خود خواهند بود.

تبصره 3- تعیین میزان حق بیمه که با توجه به ماده 28 این قانون باید توسط افراد صنفی و سایر صاحبان حرف و مشاغل آزاد پرداخت شود طبق آیین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد وزارت رفاه اجتماعی به تصویب کمیسیونهای رفاه اجتماعی و امور اقتصادی و دارایی مجلسین می رسد.

تبصره 4- مشمولین قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و از کارافتادگی و فوت کماکان تابع مقررات قانون مذکور خواهند بود موسسات مشمول قانون مذکور مکلفند با اعلام سازمان تامین خدمات درمانی حق بیمه درمانی سهم خود و بیمه شده را کسر و توسط صندوق حمایت مربوط به سازمان نامبرده پردازند. میزان حق بیمه درمانی موضوع این ماده تابع ضوابط و مقررات بیمه خدمات درمانی موضوع قانون تامین خدمات درمانی مستخدمین دولت است و نحوه وصول آن عینات به ترتیبی است که در قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و از کارافتادگی و فوت پیش بینی شده است .

ماده 5- اتباع بیگانه که در ایران طبق قوانین و مقررات مربوط به کار اشتغال دارند جز در مواردی که طبق مقاوله نامه ها و قراردادهای دو جانبه یا چند جانبه بین ایران و سایر کشورها ترتیب خاص مقرر گردیده است در صورتی که مشمول قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و از کارافتادگی و فوت نباشد مشمول مقررات این قانون خواهند بود.

ماده 6- اجرای هر یک از موارد مندرج در ماده سه این قانون درباره روستاییان و افراد خانواده آنها به تدریج در مناطق مختلف مملکت و به تناسب توسعه امکانات و مقدمات سازمان به پیشنهاد هیات مدیره و تصویب شورای عالی سازمان با توجه به ماده 117 این قانون خواهد بود.

ماده 7- افراد شاغل در فعالیتهایی که تا تاریخ تصویب این قانون مشمول بیمه های اجتماعی نشده اند به ترتیب زیر به پیشنهاد هیات مدیره و تصویب وزیر رفاه اجتماعی مشمول مقررات این قانون قرار خواهند گرفت .
الف - موارد مذکور در بندهای (ج - د - ه - و) ماده 3 این قانون به تدریج و با توجه به امکانات سازمان اجرا خواهد شد، و در این صورت میزان حق بیمه با توجه به ماده 28 این قانون تا خاتمه سال 1354، 19% حقوق یا مزد و از اول سال 1355 معادل 21% حقوق یا مزد خواهد بود که در سال کارفرما 13% و بیمه شده 4% و دولت 2% و از سال 1355 کارفرما 14% و بیمه شده 5% و دولت 2% می پردازند.

ب - موارد مذکور در بندهای الف و ب ماده 3 این قانون به تدریج و در صورتی اجرا خواهد شد که سازمان وسایل و امکانات درمانی لازم را برای بیمه شدگان فراهم نموده باشد. الزام کارفرمایان یا افرادی که به موجب این ماده مشمول

مقررات این قانون می شوند به تادیه حق بیمه از تاریخی است که بیمه آنها از طریق انتشار آگهی در روزنامه و یا کتبا اعلام می شود.

ماده 8- بیمه افراد و شاغلین فعالیتهایی که تا تاریخ تصویب این قانون به نحوی از انحا مشمول مقررات قانون بیمه های اجتماعی یا قانون بیمه های اجتماعی روستاییان قرار گرفته اند با توجه به مقررات این قانون ادامه خواهد یافت .

تبصره - شرایط مربوط به ادامه تمام و یا قسمتی از بیمه های مقرر در این قانون برای کسانی که به شغلی غیر از علل مندرج در این قانون از ردیف بیمه شدگان خارج شوند به موجب آیین نامه مربوط تعیین خواهد گردید و به هر حال پرداخت کلیه حق بیمه در این قبیل موارد به عهده بیمه شده خواهد بود.

ماده 9- انجام تعهدات ناشی از موارد مذکور در بندهای (الف و ب) ماده سه این قانون به عهده سازمان تامین خدمات درمانی می باشد.

ماده 10- از تاریخ اجرای این قانون سازمان بیمه های اجتماعی و سازمان بیمه های اجتماعی روستاییان در سازمان تامین اجتماعی ادغام می شوند و کلیه وظایف و تعهدات و دیون و مطالبات و بودجه و دارایی و کارکنان آنها با حفظ حقوق و سوابق و مزایای استخدامی خود که تا تاریخ تصویب و اجرای آیین نامه موضوع ماده 13 این قانون معتبر خواهد بود به سازمان منتقل می گردند.

ماده 11- تاسیسات و تجهیزات درمان سازمان بیمه های اجتماعی که از محل ذخایر سازمان مذکور تامین شده است با حفظ مالکیت در اختیار سازمان تامین خدمات درمانی قرار می گیرد.

تبصره - کارکنان واحدهای درمانی مذکور در این ماده با حفظ حقوق و سوابق و مزایای استخدامی خود به سازمان تامین خدمات درمانی منتقل خواهند شد.

• فصل دوم - ارکان و تشکیلات

ماده 12- سازمان که زیر نظر وزیر رفاه اجتماعی اداره می شود دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی و اداری می باشد و امور مالی آن منحصرات طبق مقررات این قانون اداره خواهد شد.

ماده 13- آیین نامه های مالی و معاملاتی که وسیله وزارتخانه های رفاه اجتماعی و امور اقتصادی و دارایی تهیه می شود و آیین نامه های استخدامی که به تایید سازمان امور اداری و استخدامی کشور می رسد پس از تایید هیات وزیران به تصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین خواهد رسید.

وزارت رفاه اجتماعی مکلف است ظرف یک سال از تاریخ تصویب این قانون آیین نامه های مذکور را تهیه و تقدیم مجلسین نماید و تا تصویب مجلسین آیین نامه های فعلی قابل اجرا است . امور مالی و اداری و استخدامی سازمان تامین

خدمات درمانی تابع آیین نامه های مالی و اداری و استخدامی فعالی سازمان خواهد بود و تا تصویب آیین نامه استخدامی سازمان کارکنان تامین خدمات درمانی تابع آیین نامه استخدامی فعلی سازمان بیمه های اجتماعی خواهند بود.

ماده 14- سازمان برای انجام وظایف خودداری تشکیلات مرکزی و شعب و نمایندگان خواهد بود.

ماده 15- ارکان سازمان عبارتند از:

شورای عالی .

هیات مدیره .

حسابرس (بازرس)

ماده 16- اعضا شورای عالی عبارتند از:

وزیر رفاه اجتماعی که ریاست شورای عالی را به عهده خواهد داشت .

وزیر امور اقتصادی و دارایی یا معاون او.

وزیر بهداشت یا معاون او.

وزیر تعاون و امور روستاها یا معاون او.

وزیر کار و امور اجتماعی یا معاون او.

وزیر مشاور و رئیس سازمان برنامه و بودجه یا معاون او.

رئیس کل بانک مرکزی یا معاون او.

رئیس کل بیمه مرکزی یا معاون او.

دبیر کل سازمان امور اداری و استخدامی کشور یا معاون او.

مدیر عامل جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران یا قائم مقام او.

مدیر عامل سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی یا قائم مقام او.

دو نفر نماینده کارفرمایان به معرفی اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران .

دو نفر نماینده اصناف به معرفی هیات عالی نظارت بر اطاقهای اصناف کشور.

سه نفر نماینده کارگران بیمه شده به معرفی سازمانهای کارگری و دو نفر از سایر گروهها به انتخاب وزیر رفاه اجتماعی .

ماده 17- نمایندگان کارفرمایان ، اصناف و بیمه شدگان برای مدت سه سال به عضویت شورای عالی انتخاب می شوند،

تغییر آنها در مدت عضویت شورای عالی سازمان و تجدید انتخاب آنها بلامانع است .

ماده 18- آیین نامه داخلی شورای عالی سازمان پس از تصویب شورا به موقع

اجرا گذارده خواهد شد.

ماده 19- وظایف و اختیارات شورای عالی سازمان به شرح زیر است :

الف - تصویب آیین نامه های اجرایی که طبق این قانون به آن محول شده است .

ب - اتخاذ تصمیم درباره خط مشی و سیاست کلی تامین اجتماعی به پیشنهاد هیات مدیره .

ج - رسیدگی به بودجه و گزارش مالی و ترازنامه سازمان و تصویب آن .

د - تعیین حقوق و مزایای اعضا هیات مدیره پس از تایید شورای حقوق و دستمزد و تعیین حق الزحمه حسابرس (بازرس) و تعیین حق حضور اعضای انتخابی شورای عالی .

ه - تصویب خرید یا فروش اموال غیر منقول .

و - اتخاذ تصمیم در مورد بخشیدن بدهی کارفرمایانی که بدهی آنها از بیست هزار ریال کمتر بوده و به تشخیص هیات مدیره قادر به پرداخت آن نمی باشند. کارفرمایانی که به عللی قادر به پرداخت حق بیمه معوقه نباشند و یا پرداخت بدهی به طور یکجا خارج از حدود قدرت مالی کارفرما و موجب تعطیل و یا وقفه کار کارگاه باشد شورای عالی می تواند به پیشنهاد هیات مدیره کارفرما را از پرداخت تمام یا قسمتی از خسارات مقرر در این قانون معاف دارد همچنین ترتیبی برای تقسیط بدهی با رعایت مهلت کافی بدهد.

ز - اتخاذ تصمیم در سایر اموری که رییس شورای عالی طرح آنها را در شورای عالی لازم تشخیص دهد.

تبصره 1- وظایف و اختیارات شورای عالی تامین اجتماعی موضوع ماده 3 قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و از کارافتادگی و فوت عینات به شورای عالی تامین اجتماعی موضوع این قانون محول و شورای مذکور منحل می شود.

تبصره 2- هر گاه هر یک از اعضا شورای عالی استعفا یا فوت کند یا بیش از 3 جلسه متوالی بدون عذر موجه غیبت نماید جانشین او برای بقیه مدت مقرر به نحو مذکور فوق انتخاب خواهد شد. تشخیص عذر موجه با رییس شورای عالی است .

ماده 20- هیات مدیره مرکب از پنج نفر عضو به شرح زیر می باشد.

معاون تامین اجتماعی وزارت رفاه اجتماعی که رییس هیات مدیره و مدیر عامل سازمان است . دو نفر عضو هیات مدیره به پیشنهاد وزیر رفاه اجتماعی و تصویب هیات وزیران یک نفر نماینده کارگران و یک نفر نماینده کارفرمایان به پیشنهاد وزیر رفاه اجتماعی و تصویب هیات وزیران .

تبصره - مدت عضویت اعضا هیات مدیره سه سال می باشد و تجدید انتخاب آنها بلامانع است و در صورتی که تغییر آنها قبل از انقضا موعد مقرر لازم شناخته شود و نیز در صورت فوت یا استعفا هر یک از آنها شخص دیگری به ترتیب مذکور برای بقیه مدت انتخاب خواهد شد. اعضا هیات مدیره پس از اتمام مدت ماموریت خود تا تعیین هیات مدیره جدید کماکان به کار خود ادامه خواهند داد.

ماده 21- وظایف و اختیارات هیات مدیره به شرح زیر است :

- 1- پیشنهاد سیاست کلی و خط مشی و برنامه های اجرایی تامین اجتماعی به شورای عالی .
- 2- تصویب دستورالعملهای اداری و داخلی سازمان به پیشنهاد رییس هیات مدیره و مدیر عامل در حدود مقررات مربوط .
- 3- تایید آیین نامه های اجرایی این قانون برای پیشنهاد آن به مراجع ذیصلاحیت .
- 4- تصویب برنامه و بودجه و گزارش مالی و ترازنامه سازمان جهت طرح در شورای عالی .
- 5- تصویب تشکیلات سازمان در حدود بودجه مصوب شورای عالی .
- 6- تصویب کلیه معاملاتی که مبلغ آن بیش از 5 میلیون ریال باشد.

ماده 22- تصمیمات هیات مدیره با اکثریت آرا معتبر خواهد بود .

ماده 23- حسابرس (بازرس) برای هر سال مالی به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب شورای عالی انتخاب می شود حسابرس (بازرس) حق ندارد در امور سازمان مداخله کند ولی می تواند نظرات خود را به رییس هیات مدیره و مدیر عامل سازمان اطلاع دهد. انتخاب مجدد حسابرس (بازرس) بلامانع است .

ماده 24 - وظایف و اختیارات حسابرس (بازرس) همان است که در قانون تجارت برای بازرس شرکت تعیین گردیده است و حسابرس (بازرس) می تواند با اطلاع رییس هیات مدیره و مدیر عامل به دفاتر سازمان رسیدگی و هر گونه توضیح و اطلاع را که به منظور انجام وظیفه لازم بداند اخذ کند.

ماده 25- ترازنامه سالانه و گزارش مالی و صوت دارایی و بدهی سازمان باید حداقل سی روز قبل از طرح در شورای عالی به حسابرس (بازرس) داده شود و پس از رسیدگی با گزارش حسابرس (بازرس) به شورای عالی تقدیم گردد. حسابرس (بازرس) مکلف است نسخه ای از گزارش خود را ده روز قبل از تشکیل شورای عالی به هیات مدیره تسلیم کند.

ماده 26- وظایف و اختیارات رییس هیات مدیره و مدیر عامل به شرح زیر است :

- 1- اجرای برنامه ها و مصوبات شورای عالی هیات مدیره .
- 2- تهیه و تنظیم بودجه و برنامه و گزارش مالی و ترازنامه و پیشنهاد آن به هیات مدیره و تقدیم بودجه حداکثر سه ماه قبل از اتمام سال به شورای عالی .
- 3- پیشنهاد تشکیلات سازمان با رعایت برنامه و بودجه مصوب به هیات مدیره .

4- تصویب و انجام معاملات تا پنج میلیون ریال .

ماده 27- رییس هیات مدیره و مدیر عامل که مسئول اداره امور سازمان و مامور اجرای این قانون و مصوبات شورای عالی و هیات مدیره می باشد بر کلیه تشکیلات سازمان ریاست داشته و برای اداره امور سازمان در حدود این قانون و آیین نامه های آن دارای اختیارات کامل می باشد رییس هیات مدیره و مدیر عامل در مقابل اشخاص حقیقی یا حقوقی و کلیه مراجع قانونی نماینده سازمان بوده و می تواند این حق را شخصاً یا به وسیله وکلا و نمایندگی که تعیین می کند اعمال نماید.

تبصره - رییس هیات مدیره و مدیر عامل می تواند قسمتی از اختیارات و وظایف خود را به هر یک از اعضا هیات مدیره یا هر یک از کارکنان سازمان به مسئولیت خود تفویض نماید. در صورتی که رییس هیات مدیره و مدیر عامل به عللی از قبیل بیماری یا مرخصی و مسافرت برای مدتی نتواند وظایف خود را انجام دهد یک نفر از اعضا هیات مدیره به پیشنهاد رییس هیات مدیره و مدیر عامل و تصویب وزیر رفاه اجتماعی کلیه وظایف او را عهده دار خواهد بود. در این صورت یک نفر از کارکنان سازمان به انتخاب وزیر رفاه اجتماعی در غیاب رییس هیات مدیره و مدیر عامل با حق رای در جلسات هیات مدیره شرکت خواهد کرد.

• فصل سوم - منابع درآمد - مآخذ احتساب حق بیمه و نحوه وصول آن

ماده 28- منابع درآمد سازمان به شرح زیر می باشد:

- 1- حق بیمه از اول مهر ماه تا پایان سال 1354 به میزان بیست و هشت درصد مزد یا حقوق است که هفت درصد آن به عهده بیمه شده و هجده درصد به عهده کارفرما و سه درصد به وسیله دولت تامین خواهد شد.
- 2- درآمد حاصل از وجوه و ذخایر و اموال سازمان .
- 3- وجوه حاصل از خسارات و جریمه های نقدی مقرر در این قانون .
- 4- کمکها و هدایا.

تبصره 1- از اول سال 1355 حق بیمه سهم کارفرما بیست درصد مزد یا حقوق بیمه شده خواهد بود و با احتساب سهم بیمه شده و کمک دولت کل حق بیمه به سی درصد مزد یا حقوق افزایش می یابد.

تبصره 2- دولت مکلف است حق بیمه سهم خود را به طور یکجا در بودجه سالانه کل کشور منظور و به سازمان پرداخت کند.

تبصره 3- سازمان باید حداقل هر سه سال یک بار امور مالی خود را با اصول محاسبات احتمالی تطبیق و مراتب را به شورای عالی گزارش دهد.

ماده 29- نه درصد از مآخذ محاسبه حق بیمه مذکور در ماده 28 این قانون حسب مورد برای هزینه های ناشی از موارد مذکور در بندهای الف و ب ماده 3 این قانون تخصیص می یابد و بقیه به سایر تعهدات اختصاص خواهد یافت .

تبصره - غرامت دستمزد ایام بیماری بیمه شدگان که از طرف کارفرما پرداخت نمی شود به عهده سازمان می باشد.

ماده 30- کارفرمایان موظفند از کلیه وجوه و مزایای مذکور در بند 5 ماده 2 این قانون حق بیمه مقرر را کسر و به اضافه سهم خود به سازمان پرداخت نمایند.

تبصره - ارزش مزایای غیر نقدی مستمر مانند مواد غذایی - پوشاک - و نظایر آنها طبق آیین نامه ای که به پیشنهاد هیات مدیره به تصویب شورای عالی خواهد رسید به طور مقطوع تعیین و حق بیمه از آن دریافت می گردد.

ماده 31- در مورد بیمه شدگانی که تمام یا قسمتی از مزد و درآمد آنها به وسیله مشتریان یا مراجعین تامین می شود درآمد تقریبی هر طبقه یا حرفه مقطوعات به پیشنهاد هیات مدیره و تصویب شورای عالی تعیین و مآخذ دریافت حق بیمه قرار خواهد گرفت .

ماده 32- در مورد بیمه شدگانی که کارمزد دریافت می دارند حق بیمه مآخذ کل درآمد ماهانه آنها احتساب و دریافت می گردد این حق بیمه در هیچ مورد نباید از حق بیمه ای که به حداقل مزد کارگر عادی تعلق می گیرد کمتر باشد.

ماده 33 - حق بیمه کارآموزان باید به نسبت مزد یا حقوق آنها پرداخت شود و در هر حال میزان حق بیمه در این مورد نباید از میزانی که به حداقل مزد یا حقوق تعلق می گیرد کمتر باشد. در صورتی که مزد یا حقوق کارآموز کمتر از حداقل دستمزد باشد پرداخت مابه التفاوت حق بیمه سهم کارآموز به عهده کارفرما خواهد بود.

ماده 34- در صورتی که بیمه شده برای دو یا چند کارفرما کار کند هر یک از کارفرمایان مکلفند به نسبت مزد یا حقوقی که می پردازند حق بیمه سهم بیمه شده را از مزد یا حقوق او کسر و به انضمام سهم خود به سازمان پرداخت نمایند.

ماده 35- سازمان می تواند در موارد لزوم با تصویب شورای عالی سازمان مزد یا حقوق بیمه شدگان بعضی از فعالیتها را طبقه بندی نماید و حق بیمه را به مآخذ درآمد مقطوع وصول و کمکهای نقدی را بر همان اساس محاسبه و پرداخت نماید.

ماده 36- کارفرما مسئول پرداخت حق بیمه سهم خود و بیمه شده به سازمان می باشد و مکلف است در موقع پرداخت مزد یا حقوق و مزایا سهم بیمه شده را کسر نموده و سهم خود را بر آن افزوده به سازمان تادیه نماید. در صورتی که

کارفرما از کسر حق بیمه سهم بیمه شده خودداری کند شخصات مسئول پرداخت آن خواهد بود تاخیر کارفرما در پرداخت حق بیمه یا عدم پرداخت آن رافع مسئولیت و تعهدات سازمان در مقابل بیمه شده نخواهد بود.

تبصره - بیمه شدگانی که تمام یا قسمتی از درآمد آنها به ترتیب مذکور در ماده 31 این قانون تامین می شود مکلفند حق بیمه سهم خود را برای پرداخت به سازمان به کارفرما تادیه نمایند ولی در هر حال کارفرما مسئول پرداخت حق بیمه خواهد بود.

ماده 37- هنگام نقل و انتقال عین یا منافع موسسات و کارگاههای مشمول این قانون اعم از اینکه انتقال به صورت قطعی - شرطی - رهنی - صلح حقوق یا اجاره باشد و اعم از اینکه انتقال به طور رسمی یا غیر رسمی انجام بگیرد انتقال گیرنده مکلف است گواهی سازمان را مبنی بر نداشتن بدهی معوق بابت حق بیمه و متفرعات آن از انتقال دهنده مطالبه نماید دفاتر اسناد رسمی مکلفند در موقع تنظیم سند از سازمان راجع به بدهی واگذارکننده استعلام نمایند در صورتی که سازمان ظرف 15 روز از تاریخ ورود برگ استعلام به دفتر سازمان پاسخی به دفترخانه ندهد دفترخانه معامله را بدون مفاصاحساب ثبت خواهد کرد. در صورتی که بنا به اعلام سازمان واگذارکننده بدهی داشته باشد می تواند با پرداخت بدهی معامله را انجام دهد بدون اینکه پرداخت بدهی حق واگذارکننده را نسبت به اعتراض به تشخیص سازمان و رسیدگی به میزان حق بیمه ساقط کند. در صورت انجام معامله بدون ارائه گواهی مذکور انتقال دهنده و انتقال گیرنده برای پرداخت مطالبات سازمان دارای مسئولیت تضامنی خواهند بود. وزارتخانه ها و موسسات و شرکتهای دولتی همچنین شهرداریها و اتاقهای اصناف و سایر مراجع ذیربط مکلفند در موقع تقاضای تجدید پروانه کسب یا هر نوع فعالیت دیگر مفاصاحساب پرداخت حق بیمه را از متقاضی مطالبه نمایند. در هر حال تجدید پروانه کسب موکول به ارائه مفاصاحساب پرداخت حق بیمه می باشد.

تبصره - سازمان مکلف است حداکثر پس از یک ماه از تاریخ ثبت تقاضا مفاصاحساب صادر و به تقاضاکننده تسلیم نماید.

ماده 38- در مواردی که انجام کار به طور مقاطعه به اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار می شود کارفرما باید در قراردادی که منعقد می کند مقاطعه کار را متعهد نماید که کارکنان خود همچنین کارکنان مقاطعه کاران فرعی را نزد سازمان بیمه نماید و کل حق بیمه را به ترتیب مقرر در ماده 28 این قانون بپردازد. پرداخت پنج درصد بهای کل کار مقاطعه کار از طرف کارفرما موکول به ارائه مفاصاحساب از طرف سازمان خواهد بود. در مورد مقاطعه کارانی که صورت مزد و حق بیمه کارکنان خود را در موعد مقرر به سازمان تسلیم و پرداخت می کنند معادل حق بیمه پرداختی بنا به درخواست سازمان از مبلغ مذکور آزاد خواهد شد. هر گاه کارفرما آخرین قسط مقاطعه کار را بدون مطالبه مفاصاحساب سازمان بپردازد مسئول پرداخت حق بیمه مقرر و خسارات مربوط خواهد بود و حق دارد وجوهی را که از این بابت به سازمان پرداخته است از مقاطعه کار مطالبه و وصول نماید. کلیه وزارتخانه ها و موسسات و شرکتهای دولتی

- همچنین شهرداریها و اتاق اصناف و موسسات غیر دولتی و موسسات خیریه و عام المنفعه مشمول مقررات این ماده می باشند.

ماده 39- کارفرما مکلف است حق بیمه مربوط به هر ماه را حداکثر تا آخرین روز ماه بعد به سازمان بپردازد. همچنین صورت مزد یا حقوق بیمه شدگان را به ترتیبی که در آیین نامه طرز تنظیم و ارسال صورت مزد که به تصویب شورای عالی سازمان خواهد رسید به سازمان تسلیم نماید. سازمان حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ دریافت صورت مزد اسناد و مدارک کارفرما را مورد رسیدگی قرار داده و در صورت مشاهده نقص یا اختلاف یا مغایرت به شرح ماده 100 این قانون اقدام و مابه التفاوت را وصول مینماید هرگاه کارفرما از ارائه اسناد و مدارک امتناع کند سازمان مابه التفاوت حق بیمه را راسات تعیین و مطالبه و وصول خواهد کرد.

ماده 40- در صورتی که کارفرما از ارسال صورت مزد مذکور در ماده 39 این قانون خودداری کند سازمان می تواند حق بیمه را راسات تعیین و از کارفرما مطالبه و وصول نماید.

ماده 41- در مواردی که نوع کار ایجاب کند سازمان می تواند پیشنهاد هیات مدیره و تصویب شورای عالی سازمان نسبت مزد را به کل کار انجام یافته تعیین و حق بیمه متعلق را به همان نسبت مطالبه و وصول نماید.

ماده 42- در صورتی که کارفرما به میزان حق بیمه و خسارات تاخیر تعیین شده از طرف سازمان معترض باشد می تواند ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ اعتراض خود را کتبا به سازمان تسلیم نماید. سازمان مکلف است اعتراض کارفرما را حداکثر تا یک ماه پس از دریافت آن در هیات بدوی تشخیص مطالبات مطرح نماید. در صورت عدم اعتراض کارفرما ظرف مدت مقرر تشخیص سازمان قطعی و میزان حق بیمه و خسارات تعیین شده طبق ماده 50 این قانون وصول خواهد شد.

ماده 43 - هیاتهای بدوی تشخیص مطالبات سازمان از افراد زیر تشکیل می گردند:

- 1- نماینده وزارت رفاه اجتماعی که ریاست هیات را به عهده خواهد داشت .
- 2- یک نفر به عنوان نماینده کارفرما به انتخاب اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران در مورد بازرگانان و صاحبان صنایع یا یک نفر نماینده صنف مربوط به معرفی اتاق اصناف در مورد افراد صنفی و صاحبان حرف و مشاغل آزاد.
- 3- یک نفر به انتخاب شورای عالی تامین اجتماعی .
- 4- نماینده کارگران در مورد کارگران مشمول قانون تامین اجتماعی به انتخاب وزیر رفاه اجتماعی . آرا هیاتهای بدوی در صورتی که مبلغ مورد مطالبه سازمان اعم از اصل حق بیمه و خسارات دویست هزار ریال یا کمتر باشد و یا اینکه در موعد مقرر مورد اعتراض واقع نشود قطعی و لازم الاجرا خواهد بود. در صورتی که مبلغ مورد مطالبه بیش از دویست

هزار ریال باشد کارفرما و سازمان ظرف 20 روز از تاریخ ابلاغ واقعی یا قانونی رای هیات بدوی تقاضای تجدید نظر خواهند داشت .

ماده 44- هیاتهای تجدید نظر تشخیص مطالبات در تهران با شرکت افراد زیر تشکیل می شود:

- 1- نماینده وزارت رفاه اجتماعی که ریاست هیات را به عهده خواهد داشت .
- 2- یک نفر از قضات دادگستری به انتخاب وزارت دادگستری .
- 3- یک نفر به انتخاب شورای عالی تامین اجتماعی .
- 4- نماینده سازمان به انتخاب رئیس هیات مدیره و مدیر عامل سازمان .
- 5- یک نفر به عنوان نماینده کارفرما به انتخاب اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران در مورد بازرگانان و صاحبان صنایع یا یک نفر نماینده اتاق اصناف در مورد افراد صنفی و صاحبان حرف و مشاغل آزاد. آرا هیات تجدید نظر قطعی و لازم الاجرا است .

تبصره - هیاتهای بدوی و تجدید نظر تاریخ رسیدگی را به کارفرما ابلاغ خواهند کرد و حضور کارفرما برای ادای توضیحات بلامانع است .

ماده 45 - نحوه تسلیم اعتراض و درخواست تجدید نظر و تشکیل جلسات هیاتها و ترتیب رسیدگی و صدور رای و ابلاغ به موجب آیین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد هیات مدیره سازمان به تصویب شورای عالی سازمان خواهد رسید.

ماده 46- سازمان می تواند به درخواست کارفرما بدهی او را حداکثر تا سی و شش قسط ماهانه تقسیط نماید و در این صورت کارفرما باید معادل دوازده درصد در سال نسبت به مانده بدهی خود بهره به سازمان بپردازد. در صورتی که کارفرما هر یک از اقساط مقرر را در راس موعد پرداخت نکند بقیه اقساط تبدیل به حال شده و طبق ماده 50 این قانون وصول خواهد شد.

تبصره - در مواردی که به علت بحران مالی که موجب وقفه کار کارگاه باشد پرداخت حق بیمه در موعد مقرر مقدور نگردد کارفرما میتواند در موعد تعیین شده در این ماده تخفیف در میزان خسارت و جریمه دیرکرد را تقاضا نماید. در این صورت هیاتهای بدوی و تجدید نظر تشخیص مطالبات به تقاضای کارفرما رسیدگی و رای مقتضی صادر خواهند نمود. میزان خسارت و جریمه دیرکرد در هر حال نباید از 12 درصد مبلغ حق بیمه عقب افتاده برای هر سال کمتر باشد.

ماده 47- کارفرمایان مکلفند صورت مزد و حقوق و مزایای بیمه شدگان همچنین دفاتر و مدارک لازم را در موقع مراجعه به بازرس به سازمان در اختیار او بگذارند. بازرسان سازمان می توانند از تمام یا قسمتی از دفاتر و مدارک مذکور رونوشت یا عکس تهیه و برای کسب اطلاعات لازم به هر یک از روسا و کارمندان و کارگران کارگاه و مراجع ذیربط مراجعه نمایند. بازرسان سازمان حق دارند کارگاههای مشمول قانون را مورد بازرسی قرار دهند و دارای همان اختیارات و مسئولیتهای مذکور در مواد 52 و 53 قانون کار خواهند بود. نتیجه بازرسی حداکثر ظرف یک ماه از طرف سازمان به کارفرما اعلام خواهد شد.

ماده 48- از تاریخی که سازمان با توجه به ماده 7 این قانون گروه جدیدی را مشمول بیمه اعلام نماید ملزم به انجام تعهدات قانونی طبق مقررات نسبت به بیمه شدگان خواهد بود و کارفرمایان موظفند حق بیمه را از همان تاریخی که گروه مزبور مشمول بیمه اعلام شده است به سازمان بپردازند.

تبصره - در صورت عدم ارسال مزد در موعد مقرر از طرف کارفرما سازمان می تواند مزد یا حقوق بیمه شدگان را بر اساس ماخذی که طبق ماده 40 این قانون مبنای تعیین حق بیمه قرار گرفته است احتساب و ماخذ پرداخت مزایای نقدی قرار دهد. در مواردی که تعیین مزد یا حقوق بیمه شده به طریق مذکور میسر نباشد سازمان مزایای نقدی را به ماخذ حداقل مزد یا حقوق به طور علی الحساب پرداخت نماید.

ماده 49 - مطالبات سازمان ناشی از اجرای قانون در عداد مطالبات ممتاز می باشد.

ماده 50- مطالبات سازمان بابت حق بیمه و خسارات تاخیر و جریمه های نقدی که ناشی از اجرای این قانون یا قوانین سابق بیمه های اجتماعی و قانو بیمه های اجتماعی روستاییان باشد، همچنین هزینه های انجام شده طبق مواد 65 و 89 و خسارات مذکور در مواد 99 و 100 این قانون در حکم مطالبات مستند به استناد لازم الاجرا بوده و طبق مقررات مربوط به اجرای مفاد اسناد رسمی به وسیله مامورین اجرای سازمان قابل وصول می باشد. آیین نامه اجرایی این ماده حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون از طرف سازمان تهیه و پس از تصویب وزارت رفاه اجتماعی و وزارت دادگستری به موقع اجرا گذارده خواهد شد تا تصویب آیین نامه مزبور مقررات این ماده توسط مامورین اجرای احکام محاکم دادگستری بر اساس آیین نامه ماده 35 قانون بیمه های اجتماعی اجرا خواهد شد.

• فصل چهارم مقررات مالی

ماده 51- هیات مدیره مکلف است تا اول دی ماه هر سال بودجه کل سازمان را برای سال بعد تنظیم و به شورای عالی سازمان پیشنهاد نماید. شورای عالی سازمان مکلف است حداکثر تا پانزدهم اسفند ماه بودجه سال بعد را تصویب و به هیات مدیره ابلاغ نماید.

تبصره - سهم سازمان تامین خدمات درمانی از بابت هزینه های ناشی از بندهای الف و ب ماده 3- این قانون به ترتیب مقرر در ماده 29 باید در بودجه سازمان مشخص گردد.

ماده 52- مانده درآمد پس از وضع مخارج و کلیه درآمدهای حاصل از خسارات و زیان دیرکرد و بهره سپرده ها و سود اوراق بهادار و سود سرمایه گذاریها و درآمد حاصل از فروش یا واگذاری و یا بهره برداری از امول سازمان کلات به حساب ذخائر منظور خواهد شد.

تبصره 1- شورای عالی سازمان هر سال به پیشنهاد هیات مدیره از محل ذخائر مبلغی جهت خرید اموال غیر منقول و ایجاد ساختمانها یا تاسیسات و تجهیزات جدید که اعتبار آن در بودجه سازمان تامین نشده باشد تخصیص خواهد داد.

تبصره 2- ایجاد تاسیسات درمانی به پیشنهاد سازمان تامین خدمات درمانی و تایید هیات مدیره سازمان و تصویب شورای عالی از محل ذخائر صورت خواهد گرفت و با حفظ مالکیت سازمان در اختیار سازمان تامین خدمات درمانی گذارده خواهد شد.

ماده 53- ذخائر سازمان نزد بانک رفاه کارگران متمرکز خواهد شد بانک مذکور ذخائر مزبور را تحت نظر هیاتی با تصویب شورای عالی سازمان به کار خواهد انداخت .

• فصل پنجم - حوادث و بیماریها و بارداری

ماده 54- بیمه شدگان و افراد خانواده آنها از زمانی که مشمول مقررات این قانون قرار می گیرند در صورت مصدوم شدن بر اثر حوادث یا ابتلا به بیماری می توانند از خدمات پزشکی استفاده نمایند. خدمات پزشکی که به عهده سازمان تامین خدمات درمانی است شامل کلیه اقدامات درمانی سرپایی - بیمارستانی - تحویل داروهای لازم و انجام آزمایشات تشخیصی طبی می باشد.

ماده 55- خدمات درمانی موضوع این قانون به دو صورت انجام می گیرد:
الف - روش مستقیم برای بیمه شدگانی که از پزشک - درمانگاه - بیمارستانها و سایر امکانات درمانی متعلق به این سازمان استفاده می نمایند.

ب - روش غیر مستقیم برای بیمه شدگانی که در انتخاب پزشک درمانگاه - بیمارستان آزادی عمل خواهند داشت و سازمان تعهدات درمانی خود را از طریق خرید خدمات درمانی انجام می دهد.

تبصره - ضوابط استفاده از روشهای فوق طبق آیین نامه ای که ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه و به تصویب شورای فنی سازمان تامین خدمات درمانی خواهد رسید تعیین می گردد.

ماده 56- به منظور توان بخشی ترمیم و تجدید فعالیت بیمه شدگان آسیب دیده که قدرت کار اولیه خود را از دست داده اند سازمان تامین خدمات درمانی برای اشتغال آنها به کارهای مناسب دیگر طبق آیین نامه هایی که از طرف شورای فنی سازمان مذکور پیشنهاد و به تصویب شورای عالی سازمان خواهد رسید از طریق موسسات حرفه ای معلولین اقدام خواهد نمود.

ماده 57- در صورتی که معالجه بیمار مستلزم انتقال او از روستا یا از شهرستان به شهرستان دیگر باشد ترتیب نقل و انتقال طبق ضوابطی خواهد بود که از طرف سازمان تامین خدمات درمانی پیشنهاد و به تصویب شورای فنی سازمان مذکور می رسد.

ماده 58- افراد خانواده بیمه شده که از کمکهای مقرر در ماده 54 این قانون استفاده می کنند عبارتند از:

- 1- همسر بیمه شده .
- 2- شوهر بیمه شده در صورتی که معاش او توسط بیمه شده زن تامین می شود و سن او از شصت سال متجاوز باشد یا طبق نظر کمیسیون پزشکی موضوع ماده 91 این قانون از کارافتاده شناخته شود.
- 3- فرزندان بیمه شده که دارای یکی از شرایط زیر باشند:
  - الف - کمتر از هجده سال تمام داشته باشند و در مورد فرزندان اناث به شرط نداشتن شوهر تا بیست سالگی و یا منحصرات طبق گواهی یکی از موسسات رسمی آموزشی به تحصیل اشتغال داشته باشند.
  - ب - در اثر بیماری یا نقص عضو طبق گواهی سازمان تامین خدمات درمانی قادر به کار نباشند.
- 4- پدر و مادر تحت تکفل بیمه شده مشروط بر اینکه سن پدر از شصت سال و سن مادر از پنجاه و پنج سال متجاوز باشد و یا اینکه به تشخیص کمیسیونهای پزشکی موضوع ماده 91 از کارافتاده باشند و در هر حال از سازمان مستمری دریافت نمایند

ماده 59 - بیمه شدگانی که تحت معالجه و یا درمانهای توان بخشی قرار می گیرند و بنا به تشخیص سازمان تامین خدمات درمانی موقتاً قادر به کار نیستند به شرط عدم اشتغال به کار و عدم دریافت مزد یا حقوق استحقاق دریافت غرامت دستمزد را با رعایت شرایط زیر خواهند داشت :

- الف - بیمه شده بر اثر حوادث ناشی از کار و غیر ناشی از کار یا بیماریهای حرفه ای تحت درمان قرار گرفته باشد.
- ب - در صورتی که بیمه شده به سبب بیماری و طبق گواهی پزشک احتیاج به استراحت مطلق یا بستری شدن داشته باشد و در تاریخ اعلام بیماری مشغول به کار بوده و یا در مرخصی استحقاقی باشد.

ماده 60- حوادث ناشی از کار حوادثی است که در حین انجام وظیفه و به سبب آن برای بیمه شده اتفاق می افتد. مقصود از حین انجام وظیفه تمام اوقاتی است که بیمه شده در کارگاه یا موسسات وابسته یا ساختمانها و محوطه آن

مشغول کار باشد و یا به دستور کارفرما در خارج از محوطه کارگاه عهده دار انجام ماموریتی باشد. اوقات مراجعه به درمانگاه و یا بیمارستان و یا برای معالجات درمانی و توان بخشی و اوقات رفت و برگشت بیمه شده از منزل به کارگاه جز اوقات انجام وظیفه محسوب می گردد مشروط بر اینکه حادثه در زمان عادی رفت و برگشت به کارگاه اتفاق افتاده باشد. حوادثی که برای بیمه شده حین اقدام برای نجات سایر بیمه شدگان و مساعدت به آنان اتفاق می افتد حادثه ناشی از کار محسوب می شود.

ماده 61- بیماریهای حرفه ای به موجب جدولی که به پیشنهاد هیات مدیره به تصویب شورای عالی سازمان خواهد رسید تعیین می گردد. مدت مسئولیت سازمان تامین خدمات درمانی نسبت به درمان هر یک از بیماریهای حرفه ای پس از تغییر کار بیمه شده به شرحی است که در جدول مزبور قید می شود.

ماده 62- مدت پرداخت غرامت دستمزد ایام بیماری و میزان آن به شرح زیر می باشد:

1- غرامت دستمزد از اولین روزی که بیمه شده بر اثر حادثه یا بیماری حرفه ای و به موجب تشخیص سازمان تامین خدمات درمانی قادر به کار نباشد پرداخت خواهد شد. در مواردی که عدم اشتغال به کار و معالجه به سبب بیماری باشد در صورتی که بیمار در بیمارستان بستری نشود غرامت دستمزد از روز چهارم پرداخت خواهد شد.

2- پرداخت غرامت دستمزد تا زمانی که بیمه شده به تشخیص سازمان تامین خدمات درمانی قادر به کار نبوده و به موجب مقررات این قانون از کار افتاده شناخته نشده باشد ادامه خواهد یافت .

3- غرامت دستمزد بیمه شده ای که دارای همسر یا فرزند یا پدر و مادر تحت تکفل باشد به میزان سه چهارم آخرین مزد یا حقوق روزانه او پرداخت می گردد.

4- غرامت دستمزد بیمه شده ای که همسر یا فرزند یا پدر و مادر تحت تکفل نداشته باشد معادل دو سوم آخرین مزد یا حقوق روزانه او می باشد مگر اینکه بیمه شده به هزینه سازمان تامین خدمات درمانی بستری شود که در این صورت غرامت دستمزد معادل یک دوم آخرین مزد یا حقوق روزانه وی خواهد بود.

5- هر گاه سازمان تامین خدمات درمانی بیمه شده ای را برای معالجه به شهرستان دیگری اعزام دارد و درمان او را به طور سرپایی انجام دهد علاوه بر غرامت دستمزد متعلق معادل صد درصد غرامت دستمزد روزانه هم بابت هزینه هر روز اقامت او پرداخت خواهد شد. در صورتی که به تشخیص پزشک معالج مادام که بیمار احتیاج به همراه داشته باشد علاوه بر مخارج مسافرت معادل پنجاه درصد حقوق یا دستمزد بیمه شده نیز به همراه بیمار از طرف سازمان پرداخت خواهد شد.

ماده 63- در مورد بیماریها یا حوادث آخرین مزد یا حقوق روزانه بیمه شده به منظور محاسبه غرامت دستمزد ایام بیماری عبارت است از جمع کل دریافتی بیمه شده که به ماخذ آن حق بیمه دریافت شده است در آخرین 90 روز قبل از شروع بیماری تقسیم به روزهای کار و در مورد بیمه شدگانی که کارمزد دریافت می کنند آخرین مزد عبارت است از

جمع کل دریافتی بیمه شده که به ماخذ آن حق بیمه دریافت شده است در آخرین 90 روز قبل از شروع بیماری تقسیم بر نود مشروط بر اینکه غرامت دستمزد این مبلغ از غرامت دستمزدی که به حداقل مزد کارگر عادی تعلق می گیرد کمتر نباشد. در صورتی که بیمه شده دریافت کننده کارمزد ظرف سه ماه مذکور مدتی از غرامت دستمزد استفاده کرده باشد متوسط دستمزدی که مبنای محاسبه غرامت دستمزد مذکور قرار گرفته است به منزله دستمزد روزانه ایام بیماری تلقی و در محاسبه منظور خواهد شد.

ماده 64- در مواردی که کارفرمایان طبق قوانین و مقررات دیگری مکلف باشند حقوق یا مزد بیمه شدگان بیمار خود را پرداخت نمایند سازمان تامین خدمات درمانی فقط عهده دار معالجه آنها طبق مقررات این قانون خواهد بود.

تبصره - در مواردی که کارفرمایان طبق قوانین دیگری مکلف باشند حقوق کارگران مسلول خود را پرداخت نمایند سازمان فقط عهده دار معالجه آنها طبق مقررات این قانون خواهد بود.

ماده 65- در صورت وقوع حادثه ناشی از کار کارفرما مکلف است اقدامات لازم اولیه را برای جلوگیری از تشدید وضع حادثه دیده به عمل آورده و مراتب را ظرف سه روز اداری کتبا به اطلاع سازمان برساند. در صورتی که کارفرما بابت اقدامات اولیه مذکور متحمل هزینه ای شده باشد سازمان تامین خدمات درمانی هزینه ای مربوط را خواهد پرداخت.

ماده 66- در صورتی که ثابت شود وقوع حادثه مستقیم ناشی از عدم رعایت مقررات حفاظت فنی و بروز بیماری ناشی از عدم رعایت مقررات بهداشتی و احتیاط لازم از طرف کارفرم یا نمایندگان او بوده سازمان تامین خدمات درمانی و سازمان هزینه های مربوط به معالجه و غرامات و مستمریها و غیره را پرداخته و طبق ماده 50 این قانون از کارفرما مطالبه و وصول خواهد نمود.

تبصره 1- مقصر می تواند با پرداخت معادل ده سال مستمری موضوع این ماده به سازمان از این بابت بری الذمه شود.

تبصره 2- هر گاه بیمه شده مشمول مقررات مربوط به بیمه شخص ثالث باشد در صورت وقوع حادثه سازمان و سازمان تامین خدمات درمانی و یا شخصات کمکهای مقرر در این قانون را نسبت به بیمه شده انجام خواهند داد و شرکتهای بیمه موظفند خسارات وارده به سازمانها را در حدود تعهدات خود نسبت به شخص ثالث بپردازند.

ماده 67- بیمه شده زن یا همسر بیمه شده مرد در صورتی که ظرف یک سال قبل از زایمان سابقه پرداخت حق بیمه شصت روز را داشته باشد می تواند به شرط عدم اشتغال به کار از کمک بارداری استفاده نماید. کمک بارداری دو سوم آخرین مزد یا حقوق بیمه شده طبق ماده 63 می باشد که حداکثر برای مدت دوازده هفته جمعات قبل و بعد از زایمان بدون کسر سه روز اول پرداخت خواهد شد.

ماده 68- بیمه شده زن یا همسر بیمه شده مرد در صورتی که در طول مدت یک سال قبل از وضع حمل حق بیمه شصت روز را پرداخته باشد از کمکها و معاینه های طبی و معالجات قبل از زایمان و حین زایمان و بعد از وضع حمل استفاده خواهد کرد. سازمان تامین خدمات درمانی بنا به درخواست بیمه شده می تواند به جای کمکهای مذکور مبلغی وجه نقد به بیمه شده پرداخت نماید، مبلغ مزبور در آیین نامه ای که از طرف هیات مدیره تامین خدمات درمانی تهیه و به تصویب شورای عالی سازمان می رسد تعیین خواهد شد.

ماده 69- در صورتی بیمه شده زن و یا همسر بیمه شده مرد به بیماریهایی مبتلا شود که شیردادن برای طفل او زیان آور باشد یا پس از زایمان فوت شود شیر مورد نیاز تا 18 ماهگی تحویل خواهد شد

• فصل ششم - از کار افتادگی

ماده 70- بیمه شدگانی که طبق نظر پزشک معالج غیر قابل علاج تشخیص داده می شوند پس از انجام خدمات توان بخشی و اعلام نتیجه توان بخشی یا اشتغال چنانچه طبق نظر کمیسیونهای پزشکی مذکور در ماده 91 این قانون توانایی خود را کلات یا بعضات از دست داده باشند به ترتیب زیر با آنها رفتار خواهد شد:

- الف - هرگاه درجه کاهش قدرت کار بیمه شده شصت و شش درصد و بیشتر باشد از کارافتاده کلی شناخته می شود.
- ب - چنانچه میزان کاهش قدرت کار بیمه شده بین سی و سه تا شصت و شش درصد و به علت حادثه ناشی از کار باشد از کار افتاده جزئی شناخته می شود.
- ج - اگر درجه کاهش قدرت کار بیمه شده بین ده تا سی و سه درصد بوده و موجب آن حادثه ناشی از کار باشد استحقاق دریافت غرامت نقص مقطوع را خواهد داشت .

ماده 71- بیمه شده ای که در اثر حادثه ناشی از کار یا بیماری حرفه ای از کار افتاده کلی شناخته شود بدون در نظر گرفتن مدت پرداخت حق بیمه استحقاق دریافت مستمری از کارافتادگی ناشی از کار را خواهد داشت ..

ماده 72- میزان مستمری ماهانه از کارافتادگی کلی ناشی از کار عبارت است از یک سی و پنجم مزد یا حقوق متوسط بیمه شده ضرب در سنوات پرداخت حق بیمه مشروط بر اینکه این مبلغ از پنجاه درصد مزد یا حقوق متوسط ماهانه او کمتر و از صد درصد آن بیشتر نباشد. در مورد بیمه شدگانی که دارای همسر بوده یا فرزند یا پدر و مادر تحت تکفل داشته باشند و مستمری استحقاقی آنها از شصت درصد مزد یا حقوق متوسط آنها کمتر باشد علاوه بر آن معادل ده درصد مستمری استحقاقی به عنوان کمک مشروط بر آن که جمع مستمری و کمک از 60% تجاوز نکنند پرداخت خواهد شد.

تبصره 1- شوهر یا فرزند یا پدر یا مادر با شرایط زیر تحت تکفل بیمه شده محسوب می شوند:

1- سن شوهر از شصت سال متجاوز باشد و یا به تشخیص کمیسیونهای پزشکی موضوع ماده 91 این قانون از کار افتاده کلی بوده و در هر دو حالت به حکم این قانون مستمری دریافت نماید و معاش او توسط زن تامین شود.

2- فرزندان بیمه شده که حائز شرایط مذکور در بند 3 ماده 58 این قانون باشند.

3- سن پدر از شصت و سن مادر از پنجاه و پنج سال بیشتر بوده یا اینکه به تشخیص کمیسیونهای پزشکی موضوع ماده 91 این قانون از کارافتاده باشند و معاش آنها توسط بیمه شده تامین و در هر حال به موجب این قانون مستمری دریافت ندارند.

تبصره 2- مزد یا حقوق متوسط ماهانه بیمه شده موضوع این ماده عبارت است از جمع کل مزد یا حقوق او که به ماخذ آن حق بیمه دریافت گردیده ظرف هفت صد و بیست روز قبل از وقوع حادثه ناشی از کار یا شروع بیماری حرفه ای که منجر به از کارافتادگی شده است تقسیم به روزهای کار ضرب درسی .

ماده 73- به بیمه شده ای که در اثر حادثه ناشی از کار بین سی و سه تا شصت و شش درصد توانایی کار خود را دست داده باشد مستمری از کارافتادگی جزیی ناشی از کار پرداخت خواهد شد. میزان مستمری عبارت است از حاصل ضرب درصد از کارافتادگی در مبلغ مستمری از کارافتادگی کلی استحقاقی که طبق ماده 70 این قانون تعیین می گردد.

ماده 74- بیمه شده ای که در اثر حادثه ناشی از کار بین ده تا سی و سه درصد توانایی کار خود را از دست داده باشد استحقاق دریافت غرامت نقص عضو را خواهد داشت میزان این غرامت عبارت است از سی و شش برابر مستمری استحقاقی مقرر در ماده 72 این قانون ضرب در، درصد از کارافتادگی .

ماده 75- بیمه شده ای که ظرف ده سال قبل از وقوع حادثه غیر ناشی از کار یا ابتلا به بیماری حداقل حق بیمه یک سال کار را که متضمن حق بیمه نود روز کار ظرف یک سال قبل از وقوع حادثه یا بیماری منجر به از کارافتادگی باشد پرداخت نموده باشد در صورت از کارافتادگی کلی حق استفاده از مستمری از کارافتادگی کلی غیر ناشی از کار ماهانه را خواهد داشت .

تبصره - محاسبه متوسط دستمزد و مستمری از کارافتادگی موضوع ماده فوق به ترتیب مقرر در ماده 70 این قانون و تبصره 2 آن صورت خواهد گرفت .

• فصل هفتم - بازنشستگی

ماده 76- مشمولین این قانون در صورت حائزبودن شرایط زیر حق استفاده از مستمری بازنشستگی را خواهند داشت .

1- حداقل ده سال حق بیمه مقرر را قبل از تاریخ تقاضای بازنشستگی پرداخته باشند.

2- سن مرد به شصت سال تمام و سن زن به پنجاه و پنج سال تمام رسیده باشد.

تبصره - در مورد افرادی که قبل از تقاضای بازنشستگی حداقل مدت بیست سال متوالی یا بیست و پنج سال متناوب در مناطق بد آب و هوا کار کرده اند و یا آنکه به کارهای سخت و مخل سلامتی (زیان آور) اشتغال داشته اند سن بازنشستگی پنجاه و پنج سال تمام خواهد بود، کسانی که سی سال تمام کار کرده و حق بیمه مقرر را به سازمان پرداخته

باشند در صورت داشتن پنجاه و پنج سال تمام می توانند تقاضای مستمری بازنشستگی کنند. مناطق بد آب و هوا و کارهای زیان آور به موجب آیین نامه مربوط مصوب هیات وزیران تعیین خواهد شد.

ماده 77- میزان مستمری بازنشستگی عبارت است از یک سی و پنجم متوسط مزد یا حقوق بیمه شده ضرب در سنوات پرداخت حق بیمه مشروط بر آن که از صد درصد متوسط مزد یا حقوق تجاوز ننماید.

تبصره - متوسط مزد یا حقوق برای محاسبه مستمری بازنشستگی عبارت است از مجموع مزد یا حقوق بیمه شده که بر اساس آن حق بیمه پرداخت گردیده ظرف آخرین دو سال پرداخت حق بیمه تقسیم بر بیست و چهار.

ماده 78- کارفرما می تواند بازنشستگی بیمه شدگانی را که حداقل پنج سال پس از رسیدن به سن بازنشستگی مقرر در این قانون به کار خود ادامه داده اند از سازمان تقاضا نماید.

ماده 79- در مورد مستخدمین شرکتهای دولتی که به موجب قانون اکثریت سهام آنها متعلق به بخش خصوصی شده یا بشود به ترتیب زیر رفتار خواهد شد:

1- مستخدمین مشمول ماده 33 مقررات استخدامی شرکتهای دولتی و مستخدمین شرکتهای دولتی که مشمول مقررات بازنشستگی و وظیفه خاص بوده اند تابع مقررات بازنشستگی و وظیفه مورد عمل خود خواهند بود.

2- مستخدمین شرکتهای دولتی که مشمول قانون بیمه های اجتماعی هستند مشمول مقررات این قانون خواهند شد.

3- سایر مستخدمین تابع مقررات قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و از کارافتادگی و فوت خواهند شد.

4- نحوه احتساب سوابق خدمت دولتی مستخدمین مذکور در بندهای 1 و 3 و میزان پرداخت کسور بازنشستگی توسط مستخدم و کارفرما و همچنین ترتیب تعیین حقوق بازنشستگی و وظیفه مستخدمین آنان به موجب آیین نامه ای خواهد بود که توسط وزارت رفاه اجتماعی با همکاری سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب شورای عالی تامین اجتماعی می رسد.

• فصل هشتم - مرگ

ماده 80- بازماندگان واجد شرایط بیمه شده متوفی در یکی از حالات زیر مستمری بازماندگان دریافت خواهند داشت :

1- در صورت فوت بیمه شده بازنشسته .

2- در صورت فوت بیمه شده از کار افتاده مستمری بگیر.

3- در صورت فوت بیمه شده ای که در ده سال آخر حیات خود حداقل حق بیمه یک سال کار را در آخرین سال حیات پرداخته باشد.

4- در مواردی که بیمه شده بر اثر حادثه ناشی از کار یا بیماریهای حرفه ای فوت نماید.

ماده 81- بازماندگان واجد شرایطی متوفی که استحقاق دریافت مستمری را خواهند داشت عبارتند از:

- 1- عیال دائم بیمه شده متوفی مادام که شوهر اختیار نکرده است .
- 2- فرزندان متوفی در صورتی که سن آنان کمتر از هیجده سال تمام باشد و یا منحصرات به تحصیل اشتغال داشته باشند یا به علت بیماری یا نقص عضو طبق گواهی کمیسیون پزشکی موضوع ماده 91 این قانون قادر به کار نباشند.
- 3- پدر و مادر متوفی در صورتی که اولاد تحت تکفل او بوده ثانیات سن پدر از شصت سال و سن مادر از پنجاه و پنج سال تجاوز کرده باشد و یا آن که به تشخیص کمیسیون پزشکی موضوع ماده 91 این قانون از کارافتاده باشند و در هر حال مستمری از سازمان دریافت ندارند.

ماده 82- بازماندگان بیمه شده زن با شرایط زیر از مستمری استفاده خواهند کرد.

- 1- شوهر مشروط بر اینکه اولاد تحت تکفل زن بوده ثانیات سن او از شصت سال متجاوز باشد یا طبق نظر کمیسیون پزشکی موضوع ماده 91 این قانون از کارافتاده بوده و در هر حال مستمری از سازمان دریافت نکند.
- 2- فرزندان در صورت حائز بودن شرایط زیر:
  - الف - پدر آنها در قید حیات نبوده یا واجد شرایط مذکور در بند اول این ماده باشد و از مستمری دیگری استفاده نکند.
  - ب - سن آنها کمتر از هیجده سال تمام باشد و یا منحصرات به تحصیل اشتغال داشته باشند تا پایان تحصیل و یا به علت بیماری یا نقص عضو طبق گواهی کمیسیون پزشکی موضوع ماده 91 این قانون قادر به کار نباشند.
- 3- پدر و مادر در صورتی که اولاد تحت تکفل او بوده ثانیات سن پدر از شصت سال و سن مادر از پنجاه و پنج سال تجاوز کرده باشد و یا آن که به تشخیص کمیسیون پزشکی موضوع ماده 91 این قانون از کارافتاده باشند و در هر حال مستمری از سازمان دریافت ندارند.

ماده 83- سهم مستمری هر یک از بازماندگان بیمه شده متوفی به شرح زیر می باشد:

- 1- میزان مستمری همسر بیمه شده متوفی معادل پنجاه درصد مستمری استحقاقی بیمه شده است و در صورتی که بیمه شده مرد دارای چند همسر دائم باشد مستمری به تساوی بین آنان تقسیم خواهد شد.
- 2- میزان مستمری هر فرزند بیمه شده متوفی معادل بیست و پنج درصد مستمری استحقاقی بیمه شده می باشد و در صورتی که پدر و مادر را از دست داده باشد مستمری او دو برابر میزان مذکور خواهد بود.
- 3- میزان مستمری هر یک از پدر و مادر بیمه شده متوفی معادل بیست درصد مستمری استحقاقی بیمه شده باشد. مجموع مستمری بازماندگان بیمه شده متوفی نباید از میزان مستمری استحقاقی متوفی تجاوز نماید هر گاه مجموع مستمری از این میزان تجاوز کند سهم هر یک از مستمری بگیران به نسبت تقلیل داده می شود و در این صورت اگر یکی از مستمری بگیران فوت شود یا فاقد شرایط استحقاقی دریافت مستمری گردد سهم بقیه آنان با توجه به تقسیم بندی مذکور در این ماده افزایش خواهد یافت و در هر حال بازماندگان بیمه شده از صد درصد مستمری بازماندگان متوفی استفاده خواهند کرد.

تبصره - منظور از مستمری استحقاقی بیمه شده متوفی مستمری حین فوت او می باشد. در مورد بیمه شدگانی که در اثر هر نوع حادثه یا بیماری فوت شوند مستمری استحقاقی عبارت است از مستمری که برای بیمه شده از کارافتاده کلی حسب مورد برقرار می شود.

ماده 84- هر گاه بیمه شده فوت کند هزینه کفن و دفن او از طرف سازمان تامین خدمات درمانی پرداخت خواهد شد.

• فصل نهم - ازدواج و عائله مندی

ماده 85- به بیمه شده زن یا مرد که برای اولین بار ازدواج می کند مبلغی معادل یک ماه متوسط مزد یا حقوق با رعایت شرایط زیر به عنوان کمک ازدواج پرداخت می شود.

1- در تاریخ ازدواج رابطه استخدامی او با کارفرما قطع نشده باشد.

2- ظرف پنج سال قبل از تاریخ ازدواج حداقل حق بیمه هفت صد و بیست روز کار را به سازمان پرداخته باشد.

3- عقد ازدواج دائم بوده و در دفتر رسمی ازدواج به ثبت رسیده باشد.

تبصره 1- مزد یا حقوق متوسط موضوع این ماده عبارت است از جمع دریافتی بیمه شده ظرف دو سال قبل از ازدواج که به ماخذ آن حق بیمه پرداخت شده است تقسیم بر 24.

تبصره 2- در صورتی که طرفین عقد ازدواج واجد شرایط مذکور در این ماده باشند کمک ازدواج به هر دو نفر داده خواهد شد.

ماده 86- کمک عائله مندی منحصراً تا دو فرزند بیمه شده پرداخت می شود مشروط بر آن که :

1- بیمه شده حداقل سابقه پرداخت حق بیمه هفت صد و بیست روز کار را داشته باشد.

2- سن فرزندان او از هجده سال کمتر باشد و یا منحصراً به تحصیل اشتغال داشته باشند تا پایان تحصیل یا در اثر بیماری یا نقص عضو طبق گواهی کمیسیونهای پزشکی موضوع ماده 91 این قانون قادر به کار نباشند. میزان کمک عائله مندی معادل سه برابر حداقل مزد روزانه کارگر ساده در مناطق مختلف برای هر فرزند در هر ماه می باشد.

ماده 87- پرداخت کمک عائله مندی به عهده کارفرما می باشد و باید در موقع پرداخت مزد یا حقوق به بیمه شده پرداخت شود.

تبصره - هر گاه در مورد پرداخت کمک عائله مندی اختلافی بین بیمه شده و کارفرما حاصل شود به طریق مذکور در فصل حل اختلاف قانون کار عمل خواهد شد.

• فصل دهم - مقررات کلی راجع به کمکها

ماده 88- انجام خدمات بهداشتی مربوط به محیط کار به عهده کارفرمایان است. بیمه شدگانی که در محیط کار با مواد زیان آور از قبیل گازهای سمی، اشعه و غیره تماس داشته باشند باید حداقل هر سال یک بار از طرف سازمان تامین خدمات درمانی معاینه پزشکی شوند.

ماده 89- افرادی که به موجب قوانین سابق بیمه های اجتماعی یا به موجب این قانون بازنشسته و یا از کارافتاده شده یا می شوند و افراد بلافصل خانواده آنها همچنین افرادی که مستمری بازماندگان دریافت می دارند با پرداخت دو درصد از مستمری دریافتی از خدمات درمانی مذکور در بندهای الف و ب ماده 3 این قانون توسط سازمان تامین خدمات درمانی برخوردار خواهند شد. مابه التفاوت وجوه پرداختی توسط بیمه شدگان موضوع این ماده تا مبالغی که طبق ضوابط قانون تامین درمان مستخدمین دولت باید پرداخت شود از طرف سازمان تامین خواهد شد.

ماده 90- افراد شاغل در کارگاهها باید قابلیت و استعداد جسمانی متناسب با کارهای مرجوع داشته باشند بدین منظور کارفرمایان مکلفند قبل از به کار گماردن آنها ترتیب معاینه پزشکی آنها را بدهند.

در صورتی که پس از استخدام مشمولین قانون معلوم شود که نامبردگان در حین استخدام قابلیت و استعداد کار مرجوع را نداشته و کارفرما در معاینه پزشکی آنها تعلل کرده است و بالنتیجه بیمه شده دچار حادثه شده و یا بیماریش شدت یابد سازمان تامین خدمات درمانی و این سازمان مقررات این قانون را درباره بیمه شده اجرا و هزینه های مربوط را از کارفرما طبق ماده 50 این قانون مطالبه و وصول خواهند نمود.

ماده 91- برای تعیین میزان از کارافتادگی جسمی و روحی بیمه شدگان و افراد خانواده آنها کمیسیونهای بدوی و تجدید نظر پزشکی تشکیل خواهد شد. ترتیب تشکیل و تعیین اعضا و ترتیب رسیدگی و صدور رای بر اساس جدول میزان از کارافتادگی طبق آیین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد این سازمان و سازمان تامین خدمات درمانی به تصویب شورای عالی می رسد.

ماده 92- به منظور نظارت بر حسن اجرای وظایف درمانی ناشی از اجرای این قانون 3 نفر از کارشناسان بیمه درمانی به انتخاب وزیر رفاه اجتماعی در شورای فنی سازمان تامین خدمات درمانی موضوع ماده 4 قانون تامین خدمات درمانی مستخدمین دولت عضویت خواهند یافت.

ماده 93- تغییر میزان از کارافتادگی در موارد زیر مستلزم تجدید نظر در مبلغ مستمری میباشد.

1- مستمری از کارافتادگی کلی در صورت از بین رفتن شرایط از کارافتادگی کلی به محض اشتغال مجدد مستمری بگری قطع می شود. در صورتی که تقلیل میزان از کارافتادگی ناشی از کار به میزان مندرج در مواد 73 و 74 این قانون باشد حسب مورد مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار یا غرامت نقص عضو پرداخت خواهد شد.

2- مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار موضوع ماده 73 این قانون ظرف پنج سال از تاریخ برقراری قابل تجدید نظر می باشد. در صورتی که در نتیجه تجدید نظر معلوم گردد که بیمه شده فاقد یکی از شرایط مقرر می باشد مستمری او قطع خواهد شد و در صورتی که مضمول ماده 74 این قانون شناخته شود غرامت مذکور در آن ماده را دریافت خواهد نمود.

3- هر گاه میزان از کارافتادگی جزئی ناشی از کار افزایش یابد و این تغییر نتیجه حادثه منجر به از کارافتادگی باشد مستمری از کارافتادگی جزئی حسب مورد به مستمری کلی ناشی از کار تبدیل و یا میزان مستمری از کارافتادگی جزئی افزایش خواهد یافت .

ماده 94- هر گاه برای یک مدت دو یا چند کمک نقدی موضوع این قانون به بیمه شده تعلق گیرد فقط کمک نقدی که میزان آن بیشتر است پرداخت خواهد شد به استثنای کمک ازدواج و عائله مندی و نوزاد که دریافت آنها مانع استفاده از سایر کمکهای مقرر نخواهد بود. افراد تحت تکفل بیمه شدگان در ایام خدمت سربازی بیمه شده از مزایای قانونی بیمه های اجتماعی برخوردار خواهند بود. سازمان موظف است حق بیمه این افراد را طبق نرخ سازمان تامین خدمات درمانی به سازمان مزبور پرداخت نماید.

ماده 95 - مدت خدمت و وظیفه مشمولین این قانون پس از پایان خدمت و اشتغال مجدد در موسسات مشمول این قانون جزو سابقه پرداخت حق بیمه آنها منظور خواهد شد.

ماده 96- سازمان مکلف است میزان کلیه مستمریهای بازنشستگی، از کارافتادگی کلی و مجموع مستمری بازماندگان را در فواصل زمانی که حداکثر از سالی یک بار کمتر نباشد با توجه به افزایش هزینه زندگی با تصویب هیات وزیران به همان نسبت افزایش دهد.

• فصل یازدهم - تخلفات - مقررات کیفری

ماده 97- هر کس به استناد اسناد و گواهیهای خلاف واقع یا با توسل به عناوین و وسائل تقلبی از مزایای مقرر در این قانون به نفع خود استفاده نماید یا موجبات استفاده افراد خانواده خود یا اشخاص ثالث را از مزایای مذکور فراهم سازد به پرداخت جزای نقدی معادل دو برابر خسارات وارده به سازمان تامین خدمات درمانی یا این سازمان و در صورت تکرار به حبس جنحه ای از 61 روز تا شش ماه محکوم خواهد شد.

ماده 98- کارفرمایانی که در موعد مقرر در این قانون حق بیمه موضوع قانون را پرداخت ننمایند علاوه بر تادیه حق بیمه به پرداخت مبلغی معادل نیم در هزار مبلغ عقب افتاده برای هر روز تاخیر بابت خسارت تاخیر ملزم خواهند بود این خسارت نیز به ترتیب مقرر در ماده 50 این قانون وصول خواهد شد.

ماده 99- کارفرمایانی که ظرف یک سال از تاریخ تصویب این قانون در مورد ترتیب پرداخت بدهی معوقه متعلق به قبل از فروردین 1354 خود با سازمان توافق نمایند از تادیه خسارت تاخیر و جرائم معاف خواهند بود. همچنین ظرف مدت یک سال فوق کارفرمایانی که به تشخیص سازمان به پرداخت بدهیهای سابق خود معترض می باشند و یا آن که کارگران آنان عملاً استفاده از قسمتی از کمکهای قانونی مقرر نداشته اند می توانند به هیاتهای تشخیص مطالبات مقرر در مواد 43 و 44 مراجعه نمایند. هیاتهای مذکور به دلائل و مدارکی که از طرف کارفرما ابراز می شود رسیدگی نموده و تصمیم مقتضی اتخاذ خواهند کرد. در مورد بدهیهای زائد بر دویست هزار ریال به تقاضای کارفرما و یا سازمان موضوع قابل رسیدگی مجدد در هیات تجدید نظر بوده و تصمیم متخذه قطعی و لازم الاجرا است هیاتهای فوق الذکر می توانند به درخواست کارفرما ترتیب پرداخت بدهی او را حداکثر در 36 قسط ماهانه بدهند و در این مدت کارفرما باید به میزان 12 درصد نسبت به مانده بدهی خود بهره به سازمان بپردازد. در مورد دیون قطعی اعم از اینکه قطعیت آن ناشی از انقضای مهلت اعتراض مقرر در قانون و یا صدور آرا هیاتهای موضوع مواد 43 و 44 این قانون بوده و مربوط به قبل از فروردین 1354 باشد، در صورتی که کارفرمای مربوط تا تاریخ تصویب این قانون ترتیب پرداخت اصل بدهی خود را داده باشد از تادیه خسارت تاخیر که پرداخت نموده معاف خواهد بود. در مورد دیون مربوط به قبل از فروردین 1354 در صورتی که کارفرما از انجام تعهدات و اجرای ترتیب پرداخت بدهی خود که مورد موافقت سازمان قرار گرفته تخلف نماید کلیه جرائم و خسارات بخشوده شده قابل وصول خواهد بود.

ماده 100- کارفرمایانی که از تنظیم صورت مزد یا حقوق به ترتیب مذکور در قانون و آیین نامه مربوط خودداری کنند و کارفرمایانی که در موعد مقرر در ماده 39 صورت مزد بیمه شدگان را به سازمان ارسال ندارند با به ترتیبی که با موافقت قبلی سازمان معین می شود در مورد ارسال صورت مزد عمل نکنند به پرداخت خسارتی معادل یک دوازدهم حق بیمه آن ماهی که صورت مزد نداده اند ملزم خواهند بود، این خسارت طبق ماده 50 این قانون از طریق اجراییه وصول خواهد شد.

ماده 101- سازمان مکلف است به صورت مزد ارسالی از طرف کارفرما ظرف شش ماه از تاریخ وصول رسیدگی کند و در صورتی که از لحاظ تعداد بیمه شدگان یا میزان مزد یا حقوق یا مدت کار اختلافی مشاهده نماید مراتب را به کارفرما ابلاغ کند در صورتی که کارفرما تسلیم نظر سازمان نباشد می تواند از هیاتهای تشخیص موضوع مواد 43 و 44 این قانون تقاضای رسیدگی کند هر گاه رای هیات مبنی بر تایید نظر سازمان باشد کارفرما علاوه بر پرداخت حق بیمه به تادیه خسارتی معادل یک دوازدهم مابه التفاوت ملزم خواهد بود که طبق ماده 50 این قانون از طریق صدور اجراییه وصول خواهد شد.

ماده 102- در صورتی که کارفرما یا نماینده او از اقدامات بازرس سازمان جلوگیری نموده یا از ارائه دفاتر و مدارک مربوط و تسلیم رونوشت یا عکس آنها به بازرس خودداری کند به جزای نقدی از پانصد ریال تا ده هزار ریال محکوم خواهد شد گزارش بازرسان سازمان در این خصوص در حکم گزارش ضابطین دادگستری است .

ماده 103- کارفرمایانی که عمدتاً وجوهی زائد بر میزان مقرر در این قانون به عنوان حق بیمه از مزد یا حقوق و مزایای بیمه شدگان برداشت نمایند علاوه بر الزام به استرداد وجوه مذکور به حبس جنحه ای از 61 روز تا شش ماه محکوم خواهند شد.

ماده 104- وجوه و اموال سازمان در حکم وجوه و اموال عمومی میباشد و هر گونه برداشت غیر قانونی از وجوه مذکور و تصرف غیر مجاز در اموال آن اختلاس یا تصرف غیر قانونی است و مرتکب طبق قوانین کیفری تعقیب خواهد شد.

ماده 105- کلیه کسانی که گواهی آنان مجوز استفاده از مزایای مقرر در این قانون می باشد در صورت صدور گواهی خلاف واقع علاوه بر جبران خسارت وارده به حبس جنحه ای از 61 روز تا 6 ماه محکوم خواهند شد.

ماده 106 - کلیه خسارات و وجوه حاصل از جرائم نقدی مقرر در این قانون به حساب سازمان واریز و جز درآمدهای آن منظور خواهد شد.

ماده 107- به شکایات و دعاوی سازمان در مراجع قضایی خارج از نوبت رسیدگی خواهد شد.

ماده 108- کارفرمایانی که حق بیمه قطعی شده بیمه شدگان را ظرف یک ماه پس از ابلاغ آن از طرف سازمان نپردازند یا ترتیبی برای پرداخت آن با موافقت سازمان ندهند و برابر خسارت مذکور در ماده 97 این قانون خواهند شد.

ماده 109- در صورتی که کارفرما شخص حقوقی باشد، مسئولیتهای جزایی مقرر در این قانون متوجه مدیر عامل شرکت یا هر شخص دیگری خواهد بود که در اثر فعل یا ترک فعل و موجبات ضرر و زیان سازمان یا بیمه شدگان فراهم شده است .

• فصل دوازدهم - مقررات مختلف

ماده 110- سازمان از پرداخت هرگونه مالیات و عوارض اعم از نوسازی و غیره و پرداخت هزینه تمبیر دعاوی معاف است ، همچنین سازمان و سازمان تامین خدمات درمانی از پرداخت حقوق و عوارض گمرکی آن قسمت از داروها و تجهیزات و لوازم بیمارستانها و درمانگاهها که معافیت آنها قبلاًت مورد تایید وزارت امور اقتصادی و دارایی قرار گرفته است معاف خواهند بود.

ماده 111- مستمری از کارافتادگی کلی و مستمری بازنشستگی و مجموع مستمری بازمندگان در هر حال نباید از حداقل مزد کارگر عادی کمتر باشد.

ماده 112- بیمه شدگانی که به موجب این قانون مستمری یا کمک نقدی دیگری از سازمان دریافت می کنند نسبت به وجوه دریافتی از پرداخت هر گونه مالیات معاف می باشند.

ماده 113- کلیه کارکنان سازمان از لحاظ پرداخت مالیات و عوارض بر حقوق و مزایا مانند مستخدمین رسمی دولت خواهند بود.

ماده 114- ضوابط سنی و مدت خدمت برای احتساب مستمری بازنشستگی کارکنان سازمان قبل از موعد مقرر تابع ضوابط و مقررات قانون استخدام کشوری و تغییرات و اصلاحات بعدی آن خواهد بود. حقوق بازنشستگی این افراد برابر با متوسط حقوق و مزایای دریافتی دو سال آخر خدمت که مآخذ پرداخت حق بیمه بوده است می باشد.

ماده 115- افرادی که تا تاریخ تصویب این قانون طبق قوانین سابق بیمه های اجتماعی مستمری در حق آنان برقرار شده است مستمری خود را از سازمان دریافت خواهند داشت. مفاد ماده 96 در مورد مشمولین این ماده نیز رعایت خواهد شد.

ماده 116- سوابق پرداخت حق بیمه افراد بیمه شده از نظر تعهدات مذکور در ماده یک این قانون نزد شرکت سهامی بیمه ایران بنگاه رفاه اجتماعی صندوق تعاون و بیمه کارگران و سازمان بیمه های اجتماعی کارگران و سازمان بیمه های اجتماعی و همچنین افرادی که بیمه اختیاری بوده اند برای استفاده از مزایای مذکور در این قانون جز سابقه آنان محسوب خواهد شد مشروط بر این که:

1- کارگاه با موسسه ای که بیمه شده در آن به کار اشتغال داشته است کارگران و کارمندان خود را نزدیکی از موسسات مذکور بیمه نموده باشد و اشتغال بیمه شده نیز در آن کارگاه یا موسسه مسلم باشد.

2- کمک مورد تقاضا در قانونی که حق بیمه به موجب آن پرداخت گردیده پیش بینی شده باشد.

ماده 117- میزان حق بیمه روستاییان شمول قانون بیمه های اجتماعی روستاییان و ترتیب وصول آن و انواع کمکهای قانونی و منابع مالی تامین هزینه های مربوط به بیمه شدگان روستایی به موجب آیین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد وزارت رفاه اجتماعی به تصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین می رسد. تا زمان تصویب آیین نامه مذکور مقررات و آیین نامه های موجود قانون بیمه های اجتماعی روستاییان به قوت خود باقی است.

ماده 118- از تاریخ اجرای این قانون - قانون بیمه های اجتماعی مصوب سال 1339 و اصلاحیه های آن و قانون افزایش مستمریهای بعضی از مستمری بگيران مشمول قانون بیمه های اجتماعی قانون تامین آموزش فرزندان کارگر و سایر قوانینی که با این قانون مغایرت دارد ملغی است.

تبصره 1- کلیه تعهدات مالی و اموال و دارایی صندوق تامین آموزش فرزندان کارگر به سازمان منتقل می شود.

تبصره 2- کارکنان صندوق تامین آموزش فرزندان کارگر به سازمان منتقل و تابع مقررات و نظامات استخدامی سازمان خواهند بود.

تبصره 3- آیین نامه های اجرایی قانون سابق بیمه های اجتماعی که با این قانون مغایرت نداشته باشد تا زمان تنظیم و تصویب آیین نامه های اجرایی این قانون قابل اجرا است .
قانون فوق مشتمل بر یکصد و هجده ماده و چهل تبصره پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه 19/3/1354، در جلسه روز سه شنبه سوم تیر ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و چهار شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

فرم تحویل و تحول سوابق ذیحسابی جمهوری اسلامی ایران

وزارت امور اقتصادی و دارائی

صورت مجلس تحویل و تحول سوابق ذیحسابی

اعتبارات هزینه ای / تملک دارائیهای سرمایه ای

در اجرای حکم شماره / / مورخ 13 / / وزارت امور اقتصادی و دارائی سوابق
فعالتهای مالی ذیحسابی
رسیده و جزء لاینفک این صورت مجلس محسوب میگردد به تاریخ / / 13 بین
ذیحساب تحویل دهنده و

ذیحساب تحویل گیرنده تحویل و تحول گردید..

1- فهرست موجودی کلیه حسابهای بانکی بشرح فرم شماره یک جمعاً بمبلغ
ریال.

2- فهرست ضمانتنامه های بانکی و سایر تضمینها بشرح فرم شماره دو جمعاً بمبلغ ریال.

3- فهرست کلیه دفاتر اموال و حسابداری (طبق فرم شماره 3)

4- صورت ریز مانده انواع پیش پرداخت سال جاری جمعاً بمبلغ
پیش پرداخت سنواتی جمعاً بمبلغ
ریال و انواع ریال.

5- صورت ریز مانده انواع علی الحساب سال جاری جمعاً بمبلغ
علی الحساب سنواتی جمعاً بمبلغ
ریال و انواع ریال.

6- صورت ریز پیش پرداخت سایر منابع جمعاً بمبلغ
سایر منابع جمعاً بمبلغ
ریال و علی الحساب ریال.

7- صورت ریز مانده تنخواه گردان پرداخت جمعاً بمبلغ
ریال.

8- صورت ریز سپرده های موجود در حساب خزانة تمرکز وجوه سپرده (حساب 9) جمعاً
بمبلغ ریال منضم به تأییدیه شماره
خزانة.

تاریخ / / 138

9- صورت مغایرتهای حسابهای بانکی مندرج در فهرست موضوع بند یک این صورت مجلس منضم به
تأییدیه های بانکی مربوط.

10- صورت موجودی تمبر و اوراق بهادار منطبق با دفاتر مربوط و موجودی مخزن بشرح صورت وضعیت گردش
تمبر و سایر اوراق بهادار ((موضوع بنده ردیف 2) دستورالعمل اجرائی ماده (97) قانون محاسبات عمومی کشور))
این صورت مجلس در چهار نسخه که هر چهار نسخه حکم واحد را دارد در تاریخ / / 138 تنظیم
گردید.

ضمناً آخرین حساب ماهیانه تهیه شده تا تاریخ تحویل و تحول که مراتب ارائه آن به وزارت امور اقتصادی و دارایی

اعلام گردیده است مربوط به ماه می باشد.

ذیحساب تحویل دهنده :

ذیحساب تحویل گیرنده

فرمهای ضمانتنامه شرکت در مناقصه ضمانتنامه پیش پرداخت ضمانتنامه انجام تعهدات ضمانتنامه استرداد حسن

بسمه تعالی

ضمانتنامه شرکت در مناقصه

(نمونه یک)

نظریه اینکه * به نشانی :

مایل است در مناقصه **** شرکت نماید، این **

از * در مقابل *** ، برای مبلغ ریال
تضمین و تعهد می نماید چنانچه ***

به این ** اطلاع دهد که پیشنهاد شرکت کننده نامبرده مورد قبول واقع شده و مشارالیه از امضای پیمان مربوط یا تسلیم ضمانتنامه انجام تعهدات پیمان استتکاف نموده است ، تا میزان ریال هر مبلغی راکه *** مطالبه نماید، به محض دریافت اولین تقاضای کتبی واصله از سوی *** بدون اینکه احتیاجی به اثبات استتکاف یا اقامه دلیل و یا صدور اظهارنامه یا اقدامی از مجاری قانونی یا قضائی داشته باشد بی درنگ در وجه یا حواله کرد *** بپردازد.

مدت اعتبار این ضمانتنامه سه ماه است و تا آخر ساعت اداری روز معتبر می باشد.

این مدت بنا به درخواست کتبی *** برای حداکثر سه ماه دیگر قابل تمدید است و در صورتیکه **
نمی تواند یا نخواهد مدت این ضمانتنامه را تمدید کند و یا*
تمدید را فراهم نسازد و **
موافق با تمدید ننماید،*
موجب این

متعهد است بدون اینکه احتیاجی به مطالبه مجدد باشد، مبلغ درج شده در این ضمانتنامه را در وجه یا حواله کرد ***
پرداخت کند.

چنانچه مبلغ این ضمانتنامه در مدت مقرر از سوی ***

مطالبه نشود، ضمانتنامه در سر رسید، خود به خود باطل و از درجه اعتبار ساقط است، اعم
از اینکه مسترد گردد یا مسترد نگردد.

*عنوان پیمانکار

**عنوان بانک یا موسسات اعتباری غیر بانکی دارای مجوز

***عنوان دستگاه اجرایی یا کارفرما

****موضوع قرارداد مورد نظر

بسمه تعالی

ضمانتنامه انجام تعهدات

(نمونه دو)

نظریه اینکه* به نشانی:

به این** اطلاع داده است قصد انعقاد قرارداد****

رابطا*** دارد، این** از*

درمقابل*** برای مبلغ ریال بمنظور انجام تعهداتی که بموجب قرارداد یادشده به عهده می گیرد تضمین و تعهد می نماید در صورتی که***

کتباً و قبل از انقضای سررسید این ضمانتنامه به این**

اطلاع دهد که* از اجرای هر یک از تعهدات ناشی از قرارداد یادشده تخلف ورزیده است
ریال، هر مبلغی را که****

مطالبه کند، به محض دریافت اولین تقاضای کتبی واصله از سوی ***

بدون آنکه احتیاجی به صدور اظهارنامه یا اقدامی از مجاری قانونی قضایی داشته باشد، بیدرنگ در وجه یا حواله کرد ***
پردازد.

مدت اعتبار این ضمانتنامه تا آخر وقت اداری روز است و بنا به درخواست کتبی واصله تا قبل از پایان وقت اداری روز تعیین شده، برای مدتی که درخواست شود قابل تمدیدی باشد و در صورتی که **

نتواند یا نخواهد مدت این ضمانتنامه را تمدید کند و یا *
نسازد و نتواند **
موجب این تمدید را فراهم
را حاضر به تمدید نماید **

متعهد است بدون آنکه احتیاجی به مطالبه مجدد باشد، مبلغ درج شده در بالا را در وجه یا حواله کرد ***
پرداخت کند.

*عنوان پیمانکار

**عنوان بانک یا موسسات اعتباری غیر بانکا دارای مجوز

***عنوان دستگاه اجرایی یا کارفرما

****موضوع قرارداد مورد نظر

بسمه تعالی

ضمانتنامه پیش پرداخت

(نمونه سه)

نظربه اینکه* به نشانی:

به این** اطلاع داده است قرارداد***

رابطا*** منعقد نموده است وقراراست مبلغ ریال بعنوان پیش پرداخت به*
پرداخت شود،این** متعهد است در صورتی که*** کتباً به این بانک
اطلاع دهد که خواستار بازپرداخت مبلغ پیش پرداخت داده شده به* است، هر مبلغی تا میزان مانده
از مبلغ پیش پرداخت رابه محض دریافت اولین تقاضای کتبی واصله از سوی***

بدون اینکه احتیاجی به صدور اظهارنامه ویا اقدامی از مجاری قانونی وقضایی داشته باشد،بی
درنگ در وجه یا حواله کرد*** بپردازد.

اعتبار این ضمانتنامه تا آخر وقت اداری روز است و بنا به درخواست کتبی***
واصله تا قبل از پایان وقت اداری روز تعیین شده، برای مدتی که درخواست شود قابل تمدید میباشد و در صورتی که**

نمی‌تواند یا نخواهد مدت این ضمانتنامه را تمدید کند و یا *
موجب این تمدید را فراهم نسازد
و نتواند **
را حاضر به تمدید نماید **

متعهد است بدون آنکه احتیاجی به مطالبه مجدد باشد، مبلغ درج شده در بالا را در وجه یا حواله کرد ***

پرداخت کند.

مبلغ این ضمانتنامه بنا به درخواست کتبی *
که در آن مبلغ پیش پرداخت واریز شده
درج شده است، طبق نظر کتبی ***

که باید حداکثر ظرف سی روز از تاریخ تحویل نامه استعلام **

به ***
در مورد مبلغ پیش پرداخت واریز شده و اصل گردد، تقلیل داده میشود
و در صورت عدم وصول پاسخی از سوی ***

ضمانتنامه معادل مبلغی که *
اعلام نموده است، تقلیل داده خواهد شد.

در صورتی که تمام مبلغ این پیش پرداخت به ترتیب تعیین شده در این ضمانتنامه واریز گردد و مبلغ آن به صفر تقلیل داده
شود، این ضمانتنامه خود به خود باطل و از درجه اعتبار ساقط است، اعم از اینکه اصل آن به بانک مسترد گردد یا مسترد
نگردد.

* عنوان پیمانکار

** عنوان بانک یا موسسات اعتباری غیر بانکی دارای مجوز

*** عنوان دستگاه اجرایی یا کارفرما

**** موضوع قرارداد مورد نظر

بسمه تعالی

ضمانتنامه استرداد حسن انجام کار

(نمونه چهار)

نظریه اینکه * به نشانی :

به این ** اطلاع داده است که مقرراست مبلغ ریال

از طرف *** بعنوان استرداد حسن انجام کار قرارداد ****
به *

پرداخت شود، از این رو پس از پرداخت وجه مزبور بحساب *
این ** متعهد است در صورتی که ****
نزد این **

کتباً و قبل از انقضای سررسید این ضمانتنامه به این **

اطلاع دهد که *
ریال ، هر مبلغی را که ***

مطالبه کند، به محض دریافت اولین تقاضای کتبی واصله از سوی ***

بدون اینکه احتیاجی به صدور اظهارنامه یا اقدامی از مجاری قانونی قضایی داشته باشد، به درنگ در وجه یا حواله کرد *** پردازد.

مدت اعتبار این ضمانتنامه تا آخر وقت اداری روز است و بنا به درخواست کتبی *** واصله تا قبل از پایان وقت اداری روز تعیین شده، برای مدتی که درخواست شود قابل تمدید می باشد و در صورتی که **

نمی تواند یا نخواهد مدت این ضمانتنامه را قبل از انقضای آن تمدید کند و یا *

موجب این تمدید را فراهم نسازد و نتواند ** را حاضر به تمدید نماید ** متعهد است بدون آنکه احتیاجی به مطالبه مجدد باشد، مبلغ درج شده در بالا را در وجه یا حواله کرد *** پرداخت کند.

* عنوان پیمانکار

** عنوان بانک یا موسسات اعتباری غیر بانکی دارای مجوز

*** عنوان دستگاه اجرایی یا کارفرما

**** موضوع قرارداد مورد نظر